

MAGYAR LAP

T. Nemzeti Múzeum Könyvtárának

MEST VIII.

XI. évfolyam, 283 (3147) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Spanyolország megtámadását tervezik Wasaingtonban

Franco elnöklésével folytatólagos ülést tart a spanyol minisztertanács. Németország egyenrangú félnek ismeri el valamennyi szövetségesét Rommel taktikája megzavarta Montgomeryt

Vichy. (MTI.) Az OFI jelenti: Lavall kormányfő kedden délben Vichyben tanácskozást folytatott Pétain államfővel, majd a délutáni órákban Párizsba utazott. Megérkezése után a Matignom palotában megbeszélést folytatott munkatársaival.

Roma. (MTI.) A Messagero madridi jelentése szerint a minisztertanács Franco elnöklésével folytatólagos ülést tart. A tanácskozás tárgyról még nem adtak hivatalos jelentést.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Berliin tudósítás szerint Rommelnek az a taktikája, hogy ismét kitért a harc elől, kinos meglepetést jelent a 8-ik brit hadseregnek, melynek célja nem irányul a sivatagi terület elfoglalására, hanem a tengely páncélos erőit igyekszik megsemmisíteni, ami azonban ezuttal sem sikerült.

Spanyolország megtámadásának gondolata Amerika titkos terve

Roma. (MTI.) A Popolo di Roma kiemeli azt a nyilatkozatot, amelyet Batista ezredes, cubai államelnök, washingtoni látogatása alkalmával tett. A lap idézi az államelnök kijelentését, amely szerint Spanyolország megtámadása igen hasznos volna a szövetségesek számára, főként az északafrikai helyzet további fejlődése szempontjából. Bár egy nem fontos államról és nem fontos politikai személyiségről van szó, mindamellett a nyilatkozaton nem lehet csupán mosolyogni. Ezt a nyilatkozatot a cubai államelnök Washingtonban tette és igen valószínű, hogy ez alkalommal, mint a Roosevelt kormány szöcsöve nyilatkozott meg. Megállapítható, hogy Spanyolország megtámadásának gondolata a Fehér Ház titkos tervei közé tartozik. Igen sok jel vall arra, hogy az angolok és az amerikaiak közötti szándékok vannak Spanyolország ellen. Három éve foglalkoznak állandóan a szövetség kiterjesztésének gondolatával. Semmiel sem lenne meglepőbb egy spanyolországi támadás, mint az Észak-afrika elleni támadás volt, ami stratégiai és politikai szempontból következménye lenne az északafrikai támadásnak, amely szinte maga után vonja a Spanyolország elleni támadást is.

Rommel rugalmas taktikája felőrli Montgomery támadásait

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti: Északafrikából. A 8-ik angol hadsereg kedden, amikor megkísérelte, hogy felderítő csapataival érintkezésbe jusson a német-olasz vonalakkal, vereséget szenvedett a jól elrejtett aknamezőkön és akadályokon, valamint a

tengely villámgyors ellentámadása következtében. Montgomery erre lemondott arról a tervéről, hogy Rommelt a parti utról, tehát szemközti közelítés meg és ehelyett nagyobb páncélos csapatokkal déli irányból akarta átkarolni, hogy hátába kerüljön, de itt is hasztalanul. Eddigi, nagyobb erőkkéi végrehajtott támadásai közül egy sem sikerült. Az olasz páncélosok vitéz és rugalmas ellenállása megfiúsította az áttörést. Csak az esti órákban hagyta abba Montgomery eikeseredett kísérle-

teit, miután már 22 páncélos, sok páncélos járművet és nehéz fegyvert vesztett. Az angol légiőrség kisebb kötelékeit, amelyek bele akartak avatkozni a harcba, a német vadászok harcra-kényszerítették, még mielőtt elértek volna a csatateret. Saját veszteség nélkül lelőttünk 9 angol gépet, az olasz vadászgépek pedig egy angol felderítő-gépet lőttek le, amely azután lángolva zuhant a tengerbe.

Stockholmból jelítik: (B. T.) Svéd jelentések szerint az amerikai és angol katonai megfigyelők óvatosságra intenek a libiai harcokkal kapcsolatban a derültség miatt. Angolszász körökben teljes tájékoztatlanág uralkodik Rommel hadseregének magatartása miatt. A legutóbbi napokban a haderő visszavonulásáról között brit jelentések alapján a katonai hírmagyarázók csodálkoznak azon, hogy még mindig nem sikerült Rommel főhaderejével megvívni a döntő harcot. A szövetségesek katonai köreiből — írják a svéd tudósítók — most már józanabban kezdik látni az északafrikai helyzetet, mert megállapítják, hogy még súlyos harcokra van szükség.

Timosenko általános visszavonulást rendelt el Stalingrád mellett

Ankara. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Moszkvai távirat szerint a Sztalingrádtól délnyugatra megindult német támadás arra kényszerítette Timosenkót, hogy mintegy 40 kilométer szélességben, átlag 3-4 kilométerrel visszavonja csapatait. A távirat szerint ez a visszavonulás azért volt szükséges, hogy a bolsevisták elkerüljék nagyobb csapattesteik bekerítését.

Madrid. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Logronoban tegnap katonai ünnepséget tartottak, amelyen egy újonnan alakult önkéntes zászlóaljnak átadták a csapatszólókat és a tábort jelvényeket. A zászlóalj rövidesen a keleti harctérre megy, hogy résztvegyen a két hadosztály küzdelmeiben.

Amsterdam. (MTI.) A NTL. jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Bombay egyik vendéglőjében tegnap bomba robbant. A vendéglőt főként tengerészek és katonák látogatják és a robbanás idejében zsufolt volt. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy a bombát előzőleg helyezték el az épületben, vagy pedig kívülről dobták be?

Japán a végső győzelemig harcol

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A miniszterelnök a hadiiparosok és haditőkészek értekezletén mondott beszédében kijelentette, hogy Japánnak a kelet-ázsiai háborúban sok döntő csatát kell vívni és mindegyiket meg-

kell nyerni. Japánnak nagy hadászati előnyei vannak és hatalmas nyersanyagforrásokat szerzett Japán most tovább fejleszti előnyeit és tovább halad Németország és Olaszország oldalán a végső győzelem felé.

KÉT FELADAT

Vitéz Báthory-Szűcs Sándor tábornok, megyei törvényhatósági felszólalásai mindig eseményi jelentenek. Az a mozgalom, amelyet egy évvel ezelőtt indított el felszólalásával a zsidókérdésben, ma már nagy részben valóság. A főrendihazi tagokat választó keddi gyűlésen is felszólalt a beszéde a gyűlés legkiemelkedőbb eseménye volt, ezért közülük legfontosabb részeit. — (Szerk.)

A mai helyzetet világosan csak az tudja megítélni, aki a mai idők eszméramatait tökéletesen átérzi s a mai idők, nevezetesen Bihar vármegye közönségének gondolkodását, szükségleteit a felszaporodott kételességek mikénti megnyitvánulását közelről ismerik, aki a mai élet acél szárnyakon vágató jelenségeit és a mozgó fényként változó helyzet képeit figyelemmel kíséri és maga is bent él az események forgatagában, csak az tud törvényhozói feladatainak eleget tenni.

Mindnyájan tudjuk, hogy mennyit változott ennek a vármegyének az arculata a kis világháború kezdete óta. A kis világháború előtt és kezdetén a zsidó liberalizmus arany korát élte. A benne élők között is csak nagyon kevesen vették észre később bekövetkezett szörnyű veszedelmeket. A liberalizmus meghozta az összeomlást, megbénította a lelkeket, előidézte az öszirózsás forradalmat és egyengette a proleár diktatúra utját. Ez alatt a vármegye arculata folyton változott. Ma olyan kérdések foglalkoztatnak bennünket, amelyekre azelőtt senki gondolni sem mert, vagy pedig az ezekkel való törődést feleslegesnek tartotta. Akkor senki se hitte volna, hogy egy a maihoz hasonló földreform és mezőgazdasági folyamat létrejöhessen. Senki nem tartotta szükségesnek a magyar néppel, a nép jólétével, szociális és családvédelmi kérdésekkel való törődést. Senki sem beszélt zsidó kérdésekről. Sőt senki nem is mert volna ezekhez a kérdésekhez hozzá nyulni. A mai időkben, hála Istennek, mindezeket túl vagyunk és a háború sikeres folytatására és dicsőséges befejezésére irányuló minden törekvéseinken felül újabb és újabb kérdések sorozatával foglalkozunk és arra is gondolunk, hogy a liberalizmusnak a magyar közélet legmélyére nyúló gyökerei is kiirtassanak. Ugy gondolkozunk, hogy a zsidók gazdasági hatalmával vége kell, hogy szakadjon azoknak a gazdasági társadalmi, sőt egyéni barátsági kapcsolatoknak is, amelyek a zsidó kérdés tökéletes megoldásának mindezeideig még gátat vetettek.

Az elmondottakból kifolyólag Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága a felsőházban való képviselőletére csak olyan valakinek adhat megbízást, aki a mai idők forgatagának minden fuvallatát saját bőrén érzi és az eseményeket, érdemben a bihar-

vármegyei eseményeket itt helyben mozgékonyan követni tudja és a változott körülményekhez helyes ítélő képességgel rugékonnyan alkalmazkodik.

A tagválasztást megelőző pártközi értekezlet a vármegye területén lévő románság érdekeinek képviselőitől is gondoskodott. Ezzel nyilván Eibar vármegye román lakosai iránti megértésről tett tanúságot és ezáltal a nemes gesztusával kifejezésre juttatta, hogy a magyar állameszme a szent-istváni gondolat alapján áll.

Manapság nagyon gyakran használják a szentistváni gondolat kifejezést. Csaknem közsükségleti jelszóvá vált. Azonban ennek a gondolatnak a jelentőségét nagyon sokan félreértik és félremagyarázzák.

Hóman szerint a szentistváni gondolat a magyarság nemzetpolitikai célkitűzéseinek és történeti hivatásának első teljes és mindmáig legszabatosabb megfogalmazása, amint Szent István maga is minden idők legnagyobb magyarja.

Azonban a nemzetiségi történelemfelfogás korunk problémáinak multba vetítésével valami soknyelvű kisebbségi állam alapítóját véli felismerni a magyar faj és nemzet dunavölgyi szupremációjának megalapítójába. Pedig Szent István kora nem ismert nemzetiségi kérdést, mert hiszen összefüggő területeken csak a nyugati

tótok s a nyugati horvátok és szlovének laktak abban az időben hazánk területén. Egyéb nemzetiségek, ha voltak, mint telepes vendégek és beszüvargottak csoportjai tűntek fel. Így a románok is, akiknek Szent István utódai külön kiváltságok adományozásával tették lehetővé, hogy továbbra is saját életformáik szerint éljenek magyar földön.

De tévedés volna ebből arra következtetni, mondja Hóman Bálint, mint-ha Szent István valamiféle kisebbség védelmi szervezetet ajánlott volna fiának a hozzá írt Intelmekben, olyan rendszabályok és törvények hozását, melyek a beköltözött idegeneknek, lehetővé tegyék külön nemzetiségük fenntartását. Az idegenek számára nem kisebbségi jogokat, hanem általános keresztényi jogokat követel. Szent István tehát az egyetemes magyar gondolat és a korszerű haladás-eszme megszemélyesítője.

A multban, a történelem bizonyossága szerint a nemzetiségek a szentistváni gondolatról megfélemedtek s bár a szentistváni gondolat jegyével nekik juttatott jogokat és javakat elfogadták, segítő kéz helyett a magyarság ellen fegyvert fogtak.

Azért azzal a kérelemmel fordulok a bihari román ajku lakosságot képviselő leendő felsőházi taghoz, valamint a jelenlévő bizottsági tagtársaimhoz, akik a román ajku lakossághoz

Gárdonyi Géza hatálatlan regényének filmváltozata
Isten rabjai
Főszerepben: Bulla Elma Szilassy László. az APOLLO-ban
E. adások kezdete 3, 5 és 7.15

Belvárosi
Rákóczi induló
Főszereplők: Jávör Pál, Turay Ida, Dajka Margit, Kiss Ferenc, Csorlos, Halmay Tibor

Egy orosz gárdatiszt és egy káprázatos revü csillagának kalandos szerelme három országon át:
VERA NIKOLSKAJA
Főszereplői: Marte Harell, Willy Fritsch, Theo Linggen
Kisérő film **Stán és Pán**
Életmentés mind halálig
Csütörtöktől a CASINOBAN Szerdán utoljára
Lesz, ami lesz

ugy is mint politikai, egyházi és társadalmi vezetőjük közelállanak, minden befolyásukat érvényesítve, vessenek gátat a kütnérgezésnek és ne tőrjék, hogy felelőtlen elemek a román nép lelkében a magyarság iránt szeretetlenséget ébresszenek.

Pénteken összeül a képviselőház

A MTI jelenti: A képviselőház pénteken délután 12 órakor a további teendők iránt való intézkedés céljából összeül.

Korlátozások az I. számú postahivatal forgalmánál

A nagyváradi m. kir. postafőigazgatóság közli lapunk útján, hogy a Nagyvárad I. sz. postahivatalnál (Hitler Adolf-utca 12) a postai felvételi szolgálatot 1942. évi december hó 21-től a következőképpen korlátozzom:

„Az időntúli csomagfelvétel vasár- és munkaszünetes napokon megszűnik.

A postautalvány, csekk és takarékbé és kifizetési szolgálat 8—12 és 14—17 óráig tart.

Időntúli postautalványok 17-től 21 óráig terjedő felvétele megszűnik.

A levélpostai küldemények, táviratok, valamint időntúli távirati utalványok felvételi szolgálat, valamint az értékkikéladási szolgálat továbbra is változatlan marad.” Dr. Erdélyi kir. postafőigazgató.

Ezer pengő pénzbüntetésre ítélték egy szénaárdrágitót

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután mintegy 20 árdrágitási ügyet tárgyalt a nagyváradi törvényszék uzsorabírósága. Csósz Gábor telegdi mérsárosot háj és sertéscomb árdrágitásért 100 pengő pénzbüntetésre ítélték jogerősen.

Kovács Mihályné ugyancsak teleglakos árdrágitási visszaéles vádjával terheltlen állott az uzsorabíróság előtt azért, mert a talpszeget áron felül adta el. A bíróság 150 pengő pénzbüntetésre ítélt.

Rácz Györgyné felsőharkony községi lakost azért, mert a napraforgóolajat 2 pengő 18 filléres ár helyett 8 pengőért adta el. 2 hónapi fogházbüntetésre ítélték.

Turkucz János nagyváradi szénakereskedő a lóherét a megállapított árnál jóval magasabb összegért árulta.

„Rá vagyunk utalva valamennyi európai nép és kisállam együttműködésére”

Feltűnő tartalmú cikk jelent meg Hitler lapjában

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A *Völkischer Beobachter* híres cikkben foglalkozik az angol propagandaszolgálatnak azzal az igyekezetével, amellyel el akarja hitetni, hogy a kis európai népek jövője elhelyezése az új Európa keretében tarthatatlan lenne. A cikk emlékeztet a hajdani Népszövetség tagállamainak helyzetére és hangsúlyozza, hogy a valóságban Anglia és Franciaország diktatóri hatalommal intézték valamennyi kis nép sorsát. Hogyan is cselekedhetett volna valamelyik kis ország szabad akarata szerint? Azután a cikk ráter arra, hogy milyen helyzetet foglalnak el majd az európai kis népek az új Európában. Az életr kérdése mindenestre szükeges-e teszi a világos rendezést és a kis államok kénytelenek lesznek alkalmazkodni az új rendhez, ezzel azonban megegyeznek a nagyhatalmak nyomásától, melynek örvényében eddig selylődték. A lap emlékeztet arra, hogy Németország egyetlen európai népet sem kényszerített arra, hogy résztvegyen a háborúban. A kis- és középhatalmak katonái, akik vállaltva küzdenek Németországgal, abban a tudatban teszik ezt, hogy nem lehet másutt helyük, csak az új Európában, amely életerejük kifejtését biztosítani

fogja számukra. Senki sem fogja megakadályozni, hogy minden európai nép a saját elhatározása szerint találja meg boldogulását. Európa népei eleget szenvedtek és megtanulták, hogy a kölcsönös figyelem és megértés a legfontosabb

számukra. Rá vagyunk utalva valamennyi európai közép- és kisállam együttműködésére. Mai szövetségeseinket egyenrangú felelőnek ismerjük el a holnap tartós és békés együttműködésében is.

Eivi jelentőségű ítélet a lakásul is szolgáló üzlethelyiségek felmondásáról

A Magyar Tudósító jelenti: Egy fővárosi bérház tulajdonosa felmondott egyik üzlethelyisége bérletének, egy cipészmasternek, aki azonban a felmondást nem fogadta el, mire a háztulajdonos felmondási pert indított ellene.

A perben a háztulajdonos bemutatta a kerületi előjáróság határozatát, amelyben felhívják, hogy a bérleti jogviszonyt 30 nap alatt szüntesse meg, mert a cipészmaster már több, mint három hónapja szünetelteti iparát. A cipészmaster viszont arra hivatkozott, hogy az üzlethelyiségben nemcsak dolgozik, de lakik is. A járásbírósa a felmondást érvényesnek mondotta ki és a cipészmaster az üzlethelyiség kiürítésére kötelezte.

Fellebbezés folytán az ügy a tör-

vényszék dr. Gémesi István tanácsa elé került, amely a járásbírósa ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint az 5777—1941. M. E. számú rendelet 6. paragrafusa 8. pontja értelmében, ha a lakás, üzlet, vagy üzem céljaira szolgáló olyan helyiséggel kapcsolatos, amelynek bérletét a bérbeadó a rendelet értelmében egyidejűleg felmondja, úgy a lakás bérletét csak akkor lehet rendes felmondással megszüntetni, ha a bérbeadó a bérlet lakásüzletének kielégítésére életviszonyainak és állandó keresetének megfelelő más lakást ajánl fel. A háztulajdonos ilyen lakást nem ajánlott fel, ezért a lakásul is szolgáló üzlethelyiség bérletének megszüntetésére irányuló felmondást nem lehetett joghatályosnak kimondani.

A törvényszék nem bocsátkozott annak a kérdésnek vizsgálatába, hogy a cipészmaster az üzleti célra szolgáló helyiséget joggal, vagy jogosulatlanul használja-e lakás céljaira is tudott-e erről a háztulajdonos és hozzájárult-e, mivel ez a per elbírálása szempontjából közömbös és legfeljebb egy másik, a bérlemény jogosulatlan használata miatt indított felmondási pernek lehet tárgya.

Márkás órák, ékszerek, disztárgyak

nagy választékban

Arany, briliáns, ezüst beváltás
Ora, ékszer, szakszerű javítás

Viktor Árpád szakképzett órák és ékszerész
Rákóczi-ut 3. Karik gyűrtük nagy választékban

Rommel legújabb hadmozdulata veszélyes helyzetet teremtett az afrikai fronton az angolok számára

Laval munkatársával tárgyal Párizsban, Knox távozik a haditengerészet éléről

Párizs. (MTI.) Az Interinf jelenti: Laval Vichyből ideérkezett és megbeszélést folytatott legközelebbi munkatársával a politikai helyzetről.

Stockholm. (MTI.) A Stefani jelenti: Newyorki lapjelentés szerint Knox januárban távozik az Egyesült Államoktengerészeti minisztériumának éléről.

Vichy. (MTI.) Tangerből érkezett jelentések szerint Francia Marokkóban a megszálló hatóságok megengedték a szabadkőműves páholyok megnyitását, amelyet a franciák lezártak.

Lisszabon. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Washingtonból jelentik, hogy Valace alelnök beszédét mondott, melyben kijelentette, hogy a világ leendő szervezetének Északamerika hatalmán kell alapulnia. Ennek biztosítása végett az Egyesült Államoknak megszámlálhatatlan támaszpontot kell szerezni az egész világon.

A német és olasz hadsereg összevonja harci erőit az észak-afrikai fronton

Berlin. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Német katonai körökben az afrikai eseményekről most sem nyilatkoznak, ami olyan helyzet kialakulását jelentheti, amely nagyon kellemetlenné válhat az angolokra nézve. A keddi német hadijelentés figyelmes tanulmányozása azt a benyomást kelti, hogy új helyzet van kialakulóban amely kétségtelenül nem Montgomerynek tulajdonítható, hanem az olasz és német vezérkar elgondolásainak. A német-olasz afrikai hadtest hadműveletei az észak-afrikai arcvonalon lévő erők összevonására irányulnak. A véderő főparancsnokság keddi jelentéséből kitűnik, milyen rosszul ítélte meg a helyzetet Montgomery. Mennyire elősegítette tehát a

német-olasz hadsereg hadmozdulatait. A birodalmi főváros katonai köreiből ismét bizonyos érdeklődéssel olvassák a Daily Express bíráló figyelmeztetését, amely szerint Montgomery hadserege nem sok hasznát látja a területi nyereségnek, ha Rommel megerősített erői ismét rátámadnak a britekre.

A keleti arcvonalon a helyzetet továbbra is a német és szövetséges hadsereg kezdeményezése, valamint a meghíusított szovjet támadások jellemzik.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, az angol alsóházban titkos ülésen vitatják meg az észak-afrikai kérdést.

Magyar csapatok sikeres elhárító harcai a Don mellett

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli:

A szovjet arcvonalon egy német vadászadosztály Tuapsetól északra visszaverte az ellenség támadásait, súlyos veszteséget okozva neki.

A Volga és a Don közt gyalogsági kötelékek visszaverték az ellenséges páncélosok támadásait. A szovjet itt 67 páncélosot veszített. A Don mentén heves támadásokat vertünk vissza. A középső arcvonalszakaszon az

ellenség áttörési kísérleteit megműsítettük. A támadások már a német állások előtt összeomlottak. Torpectól délre a bekerített erők tehermentesítő támadásai hiábavalóknak bizonyultak; Német csapatok szorosabbra vonták a gyűrűt. Torpectól nyugatra német csapatok áttörték az ellenséges állásokat. A középső arcvonalon ismét 38 páncélosot semmisítettünk meg és szétromboltunk öt tehervonatot. Német harcigépek éjjel-nappal támadták a Murman-vasút melletti helységeket.

Súlyos ember- és anyagveszteségei voltak a bolsevistáknak a keleti arcvonal valamennyi szakaszán

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről: A hétfői napot is a bolsevisták súlyos ember és anyagveszteségei jellemezték a keleti arcvonal valamennyi szakaszán. A német csapatok összesen 117 szovjet páncélosot semmisítettek meg hétfőn és 17 repülőgépet lőttek le, bár a légitevékenységet a rossz időjárás korlátozta. Stalingrád környékén a bolsevisták két helyen is megkísérelték, hogy csapatokat szállítsanak át a Volgán, de a kísérletet mindkét helyen véresen megműsítették. Magi-

ban Stalingrád városában nyugalom volt. A Don középső szakaszán magyar és olasz kötelékek sikeresen visszaverték a bolsevisták valamennyi előretörési kísérletét. Ezeknek a kísérleteknek ereje az előző napokhoz viszonyítva lényegesen csökkent. A magyar és olasz tüzéség olyan sikerrel szórta szét a szovjet készenléti állásait, hogy minden további támadási kísérletük megműsült.

Berlin. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A keleti arcvonalon az egyik vadászvezet most aratta négyezredik légygölyzmét.

Dr. Scheffler János püspök körrendeletben intézkedett a karácsonyi éjféli mise esti megtartásáról

Szilveszter esején lesz minden templomban a Szent László-év ünnepélyes bezárása

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Scheffler János püspök, nagyváradai apostoli kormányzó körrendeletben intézkedett az idei karácsonyi éjféli misek megtartásáról. A körrendelet a következő:

„XII. Pius Pápa Öszentsége 1940 december 1-én adott felhatalmazása alapján megengedem, hogy minden templomban és kápolnában ahol a múltban is mondták éjféli szentmisét, Karácsony vigiliáján este egy szentmise mondassék, még pedig olyan időpontban, hogy a szentmise az elsőtétítés elrendelt megkezdése előtt félórával befejeződjék és így a hívek az elsőtétítés megkezdésekor már otthonukban lehessenek. Ahol a hívek hazatérésére több időre van szükség, az időpont megfelelőképpen módosul.

A misézópapnak e miséje előtt 4 órán át kell szentségi böjtöt tartania. Karácsony ünnepén csak két szentmisét mondhat, ha éjféltől a szentségi böjtöt megtartotta.

A szentmisén résztvevő hívek eleget tesznek a karácsonyünnepi miséhallgatás kötelezettségének. Ha áldozni akarnak, nekik is 4 óras szentségi böjtöt kell tartaniuk. Áldozhatnak az esetben is, ha karácsony vigiliájának délelőttjén már áldoztak volna; karácsony ünnepén azonban ezek már nem áldozhatnak.

Ezt az engedélyt a lelkipásztorok,

saját belátásuk szerint, kellő időben hozzák a hívek tudomására

Ósi egyházmegyénk alapítójának és égi patrónusának Szent László király szenttéavatásának 750. évfordulóját bensőségteljesen ünnepelte meg a püspöki székváros, de az egyházmegye minden egyházközsége is. A Szilveszter-esti hálaadó istentisztelet alkalmával a Tisztelendő Paptestvérek emlékezzenek meg erről a jubileumról is, hogy így is marandóbbá tegyék a kegyeletet, ragaszkodó hálát és tiszteletet az egyházmegye védőszentje iránt. Nagyvárad, 1942. december 15-én. Dr. Scheffler János püspök, apostoli kormányzó.

A körrendeletet az elmúlt napokban küldötték szét az egyházmegye plébániáira.

Honvédek levelei a harctérről

Szép és megható levelekben tárul elénk a keleti harctéren küzdő magyar honvédek lelkivilága, gondolkodásmódja, hősi életszemlélete, abban a sorozatban, amelyet a Magyar Katonaujság közöl. „Honvéd olvasóink írják tábori levelezőlapon” címmel. A lap e heti száma is bővelkedik érdekes cikkekből, szöveg- és képiportokból. Egyes száma ára, a négyoldalas képesmelléklettel együtt, változatlanul 10 fillér.

Hangversenyt cendeztek az Immaculata Intézet iskolái Kodály Zoltán hatvanadik születésnapján

Üdvözlő táviratot küldtek az ünnepeltek a hangversenyről

Nagyvárad. Saját tud. Minden tekintetben megfelelt az Immaculata Intézet keddi esti hangversenye annak a várakozásnak, amely megelőzte. Bár Kodály Zoltán, a világhírű magyar zeneszerző, akinek ünneplése volt tulajdonképpen a hangverseny, elfoglaltsága miatt nem tudott eljönni, mint ahogy arra a kezdetben számítottunk, a hangverseny mégis ünnepélyes keretek között zajlott le és méltó megünneplése volt az ő hatvanadik születésnapjának. Az Immaculata Intézet méltó keretet tudott adni ennek az ünneplésnek, hiszen iskoláinak kórusaival pompásan be tudta mutatni Kodály zenepedagógiájának fokozatait és a már sokszor kiválóan szerepelt ovónölképző intézeti kórusa a nagy magyar muzikus kórusművészetének legmagasabb fokát is érzékeltetni tudta a Pünkösdő remek előadásával.

A hangverseny megrendezése Csiky-né Schippert Margit érdeme, aki már második éve szolgálja kiváló módon az új magyar muzikát az Immaculata Intézetben. A hangversenyen nemcsak mint karnagy, hanem mint zenepedagógus is bemutatkozott. Pedagógus készségéről tett tanúságot az a könyvnyűség és az a fegyelmesség, amelylyel kórusa a legnehezebb feladatokat is meg tudta oldani és nem utolsósorban azok a derűs arcok, mosolygó szemek, amelyek a kórusból feléje fordultak. Az ő meghívására írta meg Kodály Zoltán, hogy lejjön Nagyváradra s utólag értesítve akadályoztatásáról, ígéretet tett neki, hogy tavasszal eljön kipótolni mostani elmaradását. Reméljük, hogy ez az alkalom a nagyváradai éneklő ifjúság parádés felvonulása, bemutatkozása és nemes versenye lesz.

A keddi esti hangversenyre egyébként nagyon szép közönség gyűlt össze a Teleki-utcai Kulturpalota dísztermében. A megjelentek között ott láttuk a székeséptalan számos tagját dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynökkel az élen, továbbá a nagyváradai katolikus papság sok tagját.

A hangverseny a kis gyakorló ovódások egyszerű, kedves számaival kezdődött. A kicsinyeket Muzslav Grécia nővér vezette. Úgyes játékok keretében mutatták be azokat a darabokat, amelyeket Kodály a legszembetűnőbb nemzedék használatára a magyar dalkincséből napvilágra hozott. Ennek a számnak külön érdekessége volt az, hogy Kodály egyik főelve a zenei nevelés minél korábbi megkezdése. Isteneg az ő maga is kis ovódások tanítójával is foglalkozik. Utána a kis elemi- és általános iskolák adtak elő négy nagyon szép számot Kása Annuciata nővér vezényletével facimbalomjáték kísérettel. Pompásan megfigyelhető volt a nagyobb gyermekek számára írt darabokban a dallamgazdagság, a technika fejlődése és a már hosszabb idő óta nevelt gyermekcsereg könnyed éneklési módja.

Dr. Bánász László debreceni kispapost-plébános mondott ezután ünnepi megemlékezést Kodály Zoltánról hatvanadik születésnapja alkalmából. Kodály már kisdíák korában nagy hajlamot árult el a zene iránt. A nagyzeneművek templomi karban énekelte s diákkorában mutatták be első szerzeményét

is. Édesapja tanári pályára szánta, ő el is végezte az egyetem bölcsészeti éveit, azonban hamarosan teljesen és kizárólagosan a zene felé fordult.

Kodály Zoltán felől még ma is a külföldet kell megkérdeznünk elsősorban. Ott még ma is jobban ismerik, mint itthon és jobban is becsülik. Csak a mi magyaros izlésből és lelkivilágából kiforgatott közönségünk „unja és nem érti” még ma sem a legnagyobb élő magyar népi értékeket feltáró muzsikust.

Dr. Bánász László ezután rövid történeti visszapillantásban magyarázta meg a modern magyar zene fejlődésének népi irányát. A magyar zenei élet körülbelül 300 éve elszakadt a népi gyökerektől. Az ősi dalkincs a XX. század elején már kezdett veszendőbe menni. Kodály Bartókkal együtt éppen az utolsó órában, 1905-ben fogott hozzá a gyűjtéshez. Nekik köszönhetjük, hogy ma óriási anyag vár tanulmányozásra és feldolgozásra.

Kodály Zoltánnak három dolgot köszönhetünk: 1. Új nemzedéket nevelt a magyar zene népi talajban gyökerező megújítására. Ez a nemzedék hű követője is interpretálójai a mesternek. 2. Megteremtette Kodály az éneklő ifjúsá-

got. Elértük így azt, hogy az ifjúság szívesen énekel és a magyar lélek értékeivel töltkezik. Nagyváradon az Immaculata Intézet előljár ebben a tekintetben és fel nem becsülhető munkát végez. 3. Kodály nagy dicsőséget szerzett a magyarságnak külföldön. Mindent is ismerik, becsülik és értékelik.

Bejelentette ezután dr. Bánász László, hogy a hangversenyről a nagyváradai éneklő ifjúság nevében az Immaculata Intézet növendékei üdvözlő táviratot intéztek a hatvan éves Kodály Zoltánhoz. A közönség lelkesen vette tudomásul a bejelentést.

Ezután került sor a hangverseny fénypontjára, az ovónölképző kórusának énekszámaira. A három előadott kóruszám közül is kiemelkedett a Pünkösdő. Olyan biztonsággal, finomsággal és művészi készséggel adták elő ezt a nagy és nehéz számot, hogy feltétlenül a rádióközvetítés jutott eszünkbe. Nagyvárad számára csak dicsőséget jelentene, ha az Immaculata kórusa mutatná be két éves előhaladásunkat a magyar népi zenében. Nagyon szépek voltak a polgári iskola számai is. Csiky-né Schippert Margit képességeit nem kell külön említenünk. Az egész hangverseny az ő munkáját dicséri.

Rendelet a hüvelyes termények és a mák forgalmáról

Nagykereskedők kijelölése. Kiskereskedők teendői

Nagyvárad thj. város polgármestere 10.344—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátási Minisztérium 113.600—1942. számú rendelete értelmében a hüvelyes termények, valamint a hajdina, mák, keserűcsillagfűrtmag, lóbab és cirok mag forgalmának szabályozására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására:

Fenti terményeknek nagybani vásárlásával és forgalombahozatalával csak a Magyar Hüvelyes és Olajosmagkiviteli Egyesülés (a továbbiakban egyesülés) tagjai, továbbá amennyiben iparjogosítványuk erre is kiterjed, a kijelölt cukornagykereskedők és azok a nagykereskedők foglalkozhatnak, akiket erre a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a közellátásügyi miniszterrel egyetértve kijelöl.

A nagykereskedői kijelölés iránti kérvényt a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez címezve, a m. kir. külkereskedelmi hivatalnál kell benyújtani, amely a kérvényt az Egyesülés, valamint a Gabona- és Terménykereskedők Országos Egyesülete véleményezésével ellátva a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez felterjeszti.

A kijelölés iránti kérvényhez a 113.600—1942. K. M. rendelet 2. paragrafusának 2. Bekezdésében felsorolt iratokat kell mellékelni.

Az Egyesülés a saját tagjait arkpópos igazolvánnyal látja el.

A fent felsoroltakon kívül csak ér-

vényes iparjogosítvánnyal rendelkező kiskereskedők vásárolhatnak.

Az érvényes iparjogosítvánnyal rendelkező kiskereskedők a termelőtől a felsorolt terményekből és termékekből a gazdasági év folyamán nem vásárolhatnak többet, mint amennyit az egyes áruajtákból az 1941. évi június hó 1. napjától az 1942. évi június hó 30. napjáig nyílt árusítási üzletükben a közvetlen fogyasztók részére forgalomba hoztak és az ilyen módon megvásárolt terményeket és termékeket kizárólag nyílt árusítási üzletükben hozhatják forgalomba.

A fogyasztók és termelők háztartási és gazdasági szükségletük fedezése céljából a felsorolt terményeket és termékeket akár a kereskedőtől, akár a termelőtől szabadon vásárolhatják; nem vásárolhatnak azonban ezekből a terményekből és termékekből többet, mint amennyit az 1943. évi június hó 30. napjáig háztartásukban, illetőleg gazdaságukban tényleg felhasználnak.

Babot, borsót, lencsét, hajdinát, keserűcsillagfűrtmagot, lóbabot és cirok magot, valamint ezek hántolt, őrölt, darált, pörkölt, vagy extrahált termékeit 100 kg. és ennél nagyobb mákot pedig 50 kg. és ennél nagyobb mennyiségben az ország egész területén egyik község területéről más község területére csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

A szállítási igazolványt az Egyesülés tagjainak, a kijelölt cukornagykereskedőknek és az e rendelet alapján kijelölt nagykereskedőknek az Egye-

sülés, másoknak a feladás helye szerint illetékes községi előljáróság (polgármester) állítja ki.

A szállítási igazolvány a kiállításától számított 30 napig érvényes.

Babot, borsót, lencsét, vagy hajdinát állatok takarmányozására felhasználni tilos. Emberi táplálkozásra nem alkalmas ilyen termények tekintetében a rendelkezés alól a közellátásügyi miniszter kivételt engedélyezhet.

Azokat a bab, borsó, lencse, hajdina, mák, keserűcsillagfűrtmag, lóbab és cirok mag készleteket, amelyekkel a 109.900—1942. K. M. és a 110.600—1942. K. M. számú rendeletek értelmében az Egyesüléshez be kellett jelenteni, hirtokosuk köteles mielőbb de legkésőbb az 1942. évi december hó 31. napjáig az Egyesülés valamely tagjának hatósági áron megvételre felajánlani. Az Egyesülés tagjai a kijelölt cukornagykereskedők és az e

rendelet alapján kijelölt nagykereskedők kötelesek a megvételre felajánlott készleteket hatósági áron, készpénz fizetés ellenében megvásárolni. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a jelen rendeletben előírt intézkedéseket megszegi, kijátssza vagy nem teljesíti.

Ez a rendelet december hó 6. napján lépett hatályba.

Tudja-e Ön...

...hogyan egy 19. századi illendőségi előírás szerint a hosszúság alakú süteményeket a kávéba bemártva, a kerek süteményeket pedig szárazon kellett megenni?

...hogyan a fényképezés feltalálása után hamarosan divatba jöttek a fényképes névjegyek, melyek a látogató neve és címe helyett arcképet viseltek? Tisztelegő látogatók alkalmával a képen késztyűt viselt és köszönésre hajtotta fejét, esős időben ernyőt szorongatott karja alatt, búcsúlátogatás alkalmával pedig utiruhás képet kellett átnyújtania.

...hogyan a múlt században a hölgyek előtt való dohányzás még olyan illetlenségnek számított, hogy egy illemkönyv szerint az illemre adó urnak dohányzás után csak tétőtől-talpig átöltözve volt szabad hölgytársaságban megjelennie?

...hogyan a régi görögök a tüszentési szerezés előjelnek tartották? Amikor Penelope, Odysseus hű felesége a kéréstől nem tudott másképpen szabadulni, a férje ijával akarta őket lehetetlen feladat elé állítani. Ebben a helyzetben talán maga sem hitt már férje visszatérésében, amikor azonban fia Telemachos akkorát tüszentett, hogy „a szoba is baleremegett”, nyomban tudta, hogy Odysseus nem lehet már messze. — Az órokiaknál az a mondás, hogy egy hölgy születésénél az istenek tüszentettek, a legnagyobb bálnak számított.

...hogyan egy 18. századi angol nevelési könyv a zenélési uriemberhez nem méltó szórakozásnak minősítette? „Ha a zené kedveled, meg hallgathatod, de csak fizetett zenészekkel muzsikálts, magad azonban ne nyulj hegedűhöz” tanácsolja a könyv. (MN)

Együtműködés kétértelműségek nélkül...

— De Brinon francia nagykövet nyilatkozik a jelenlegi francia helyzetről —

Párizs, 1942. december 4. A Beauveau szállodában, a volt francia tengerészeti minisztérium épületében, amelyen ma a francia szuverenitás jelképeként a francia tricolor leng, fogadta de Brinon nagykövet, a francia kormány főmegbízottja a „Welt Presse Dienst” különtudósítóját. Az első kérdésre, hogy véleménye szerint mi a mai helyzet főjellelvonása, a francia nagykövet a következőket válaszolja:

— Véget ért egy veszélyes kétértelműség. Az 1940. december 13-iki eseményeknek, amelyek bizonyos amerikai nyomás hatása alatt következtek be és így katasztrófális hatással jártak — vége. Az angolok és az amerikaiak tudták, hogy Laval rendkívül fontos egyezményt akart kötni Németországgal a hadifogoly kérdéssel kapcsolatban, amelynek fontos kihatásai lettek volna — továbbá Franciaország újdegyverkezésétől, ami lehetővé tette volna a de Gaulle által megszállt francia gyarmatok visszahódítását és a Francia Birodalom megvédését minden támadás ellen.

— Fontos szerepet töltött be Darlan ezekben a tárgyalásokban? — hangzik a következő kérdés.

— Darlan egyike volt az összeesküvőknek. Ez annál furcsábban hangzik, mielőtt meggondoljuk, hogy ő követelte a leghangosabban Lavalnak a kormányba való belépését. Különösen hangsúlyoznom kell Darlan kétértelmű politikáját, amelyet helyettes miniszterelnöksége leple alatt üzött. Egyrészt igyekezett német körök előtt a lehető legkedvezőbb színben feltűnni, másrészt viszont Észak-Afrikában és más gyarmatbirtokokon olyan személyeket támogatott, akiknek lojalitása igen kétséges volt. Ilyen zavaros viszonyok között vette át a kormányt Laval 1942-ben. Darlannal, aki közben teljesen kicsuszott ellenőrzése alól, még akkor is együtt kellett működnie. Bridoux tábornok hadügyminiszter nem sokára úgy nyilatkozott Laval előtt, hogy Darlan tevékenysége katonai téren igen veszélyes és azonkívül a Deuxieme Bureau-ra való befolyása is katasztrófális hatással lehet. A hatalom azonban, sajnos, meg volt osztva és Laval miniszterelnök keze nem volt még szabad.

— Mivel a kormánynak most már teljhatalma van — vetette közbe a német különtudósító — milyen politikát szándékozik folytatni?

— Laval a követendő út tekintetében már döntött. Minden téren Németországgal egyetértésben akar eljárni és pedig oly mértékben, amennyire csak lehetséges. Pillanatnyilag olyan világkörüliktusban állunk, amelynek arcvonalai élesen elkülö-

nultek. Nekünk is választanunk kell tehát! A francia kormány eltökélt szándéka cselekedni és cselekedeteiért minden felelősséget vállalni. Ma már nem lehet szó többé-kevésbé formális együttműködésről, hanem csupán arról, hogy Németország oldalán Európát megvédjük a bolsevizmustól.

— Gondolja nagykövet úr, hogy az ország népe követni fogja a kormányt ebben a szándékában?

— Ebben nem kételkedem — jelenti ki létfias határozottsággal a francia nagykövet — mert a lakosság sokkal kevésbé ellenzékli, mint sokan gondolnák. Egy szilárd és világos politikai irányzatot annál is inkább helyeselni fog, mert ez számára is kézzelfogható eredményekkel kell, hogy járjon. Egyébként hangsúlyozni kívánom, hogy Laval miniszterelnök el van tökéltve arra, hogy végig halad a megkezdett úton, anélkül, hogy feleslegesen erőszakot gyakorolna, de minden gyengesség nélkül.

— Belpolitikai téren mi az új francia kormány célja?

— Erre a kérdésre nem egykönnyű választ adni. Néhány fontos pontját a kormány belpolitikai programjának azonban már most le lehet szögezni. Laval mindenekelött meg akarja tisztítani a közigazgatást azoktól az elemektől, akik — hogy másképp ne fe-

jezzem ki magamat, meglehetősen gyengeségre tettek tanulságot. Néhány példát statuáló intézkedés talán elégséges ahhoz, hogy az illetékesek valamennyien belássák, hogy kormányuk is van. Másrészt Lavalnak szándékában áll megvalósítani az egységes párt gondolatát. Egy tekintélyelvűre felépített kormányzati rendszernek erős és homogén pártja kell támaszkodnia, ami azonban nem azt jelenti, hogy a kormány egyik napról a másikra rögzíteni akar. Laval ezen a téren is kellő időben megteszi majd a szükséges lépéseket.

— Mi a kormány álláspontja a zsidókérdés tekintetében — hangzik el a német újságíró búcsúkérdése.

— A kormány ezen a téren is egyértelmű álláspontot kíván elfoglalni. Azt hiszem Franciaországnak szüksége van arra, hogy a zsidó elemeket teljes határozottsággal megfékezze. Az eddigi nem egészen világos rendelkezések lehetetlenné tették a zsidók ellen hozott intézkedéseknek minden téren való megvalósítását. Jellemző, hogy a legutóbbi események nyomán a fekete piac igen megélné, s mivel a közellátás ezzel egyidejűleg rosszabbodott, szaporodtak az összetűzések is. A kormány elhatározta, hogy ebben a kérdésben rendet teremti és minden gyengeség nélkül cselekedni is fog.

EMBERI SZABADSÁG

Várható, hogy a bibiros-hercegprímás nagy beszédére, amelyet az emberi szabadságról mondott, a kulturbaloldal és a zsidóság nagy garral lecsap, természetesen a maga igazát keresve. Azért térünk vissza reá néhány gondolattal. Az egész beszéd klaszszikus megvilágítása volt a szabadság kérdésének. Természeti jogi, erkölcsstani és tételes egyházi vonatkozásokban mutatta meg az emberi szabadságra vonatkozó változhatatlan és az idők folyamán tételes törvényekben kifejeződött igazságokat.

Az idők változása megkívánja, hogy az örök igazságokra a gyakorlati élet megvilágításában is rámutassunk. Az emberi szabadság kérdésére áll ez leginkább, amelyet a legtöbb veszély fenyeget az egyéni és közösségi érdekek ütközése folytán, de a modern élet gazdasági, politikai és kulturális vonatkozásainak bonyolult összefonódása is nagyon sokszor elvész a szabadság minden tételes törvény és minden látszólagos intézkedés dacára is.

Közhangy koptatott mondás, hogy a liberális életrendben csak a gazdag élhetett a törvény által biztosított szabadsággal. A gazdasági szabadságversenyben a szegény úgy állott a gazdag mellett, mint elcsúszott konfliktus a versenyautó mellett. A politikai liberalizmus is csak délibáb mutogatott a tömegeknek.

Ezzel szemben a közösségi gondolat a kiváltságosokkal szemben a szabad-

ság tágkörű érvényesítését akarja. Individualista szövelekek szeretik ezt Ortégával a tömegek lázadásának nevezni. Mi a szabadság krisztusi értelmezésének tartjuk. Szűkebb hazánkra vonatkoztatva az emberi szabadság nevében vette kezébe a magyarság kulturális, gazdasági és politikai jogainak gyakorlását s hogy történetesen a zsidókkal szemben kellett szellemi és gazdasági szabadságharcát megvívnia — a harc még ma is folyik — ez nem a magyarságon mullott, hanem azokon, akik jellegzetes fajl mohássággal törtek legmélyebb emberi szabadságaink gyakorlásának megakadályozására. Akik ismerték és ismerik ma is a zsidó szellemi és gazdasági befolyás titkos utjait, azok tudják, hogy tudatos hatalmi törekvéseikkel szemben emberi szabadságaink szenvedtek csorbát. A zsidóság gondolkodásában ma is lázadásnak számít a magyarság szellemi és gazdasági szabadságharca. Emberi szabadságaink legelemibb gyakorlása — az életük névtáza, biztosítása, magyar vállalkozások létesítése — még ma is árezhető akadályokba ütközik a zsidóság részéről.

De ha semmi egyéb nem mondunk, csak annyit, hogy a szabadság gyakorlása erkölcsi törvények alá van rendelve, ezzel minden mellébeszélés és kiforgatás, bárholnan időjön is az, eleve hiábavaló próbálkozás.

(pont.)

Csak tizenegy edező...

Két hete annak, hogy néhány sort írtam „Gyereksírás” címen. Ez a néhány sor minden nagyváradi napilapban megjelent. Kérés volt ez a pár sor a jószívű édesanyákhoz és édesapákhoz — de mások is érthettek belőle, — hogy adjanak a magatehetetlen pályásgyerekek részére, akik fűtellen szobákban néznek a tél kegyetlen hidege elé. Mint könnyes gyermekszem, úgy világitottak az egyforma nyomdabetétek s nagy, könnyörgő sírás szállt szerte belőlük.

Csak 2 pengőt kértünk, vagy 25 kiló fát, hogy befűthessük a fázlódó kis magyarok szobáit. A zöldkeresztességek reménykedve várta az eredményt. Szerény kérésünkhöz fűzött szerény reményeink eddig nem váltak valóra. Az a széles réteg, amelyikre csak részben számítottunk, nem tette magáévá, szívügyévé, lelkiismereti kérdésvé a kérésünket.

Előttem a jegyzék a befolyt adományokról. Hihetetlen, hogy Nagyváradon csak ennyi áldozatkész ember élne. Nem tudom elhinni, védeni próbálok Nagyvárad lakosságát. Talán minden anyagilag és áldozatkészségében többszörösen igénybevert olvasóm érezte, elhatározta, hogy igen, adni fog erre a célra is 2 pengőt, csak biztosan valami közbejött és így adódott az elszomorító eredmény, hogy Nagyvárad mintegy száz ezer lakosa közül — csak tizen jelentkeztek. Tíz magyar szív! A két kezemen megolvassom — tíz — és akármit csinálok, csak tíz, aki adott a fázlódó kis magyaroknak.

Testvéreim! Most amikor a sötét hadiszintérré változtatta földünket, most, amikor vér folyik, ezrek, tízezrek életének pusztulása építi a szebb jövőt, amikor nemzetünk színe-java ott küzd erős kitartással a kegyetlen hideg orosz télben és jövődönkhért áldoz... nem 2 pengőket, mi sem fáradhatunk bele az uthoni helytállásba. A külső frontot védi a legendás magyar fegyver, a belsőt védőnk kell nekünk azokkal az apróbb-nagyobb áldozatokkal, amiket ránszab a mindennapi élet. Mindnyájunk kötelessége a lemondás és ahinek van valamije, ne hánytorgassa fel: hát már megint gyűjtés, már megint kéregetnek?! Utóbbiak annak örüljenek, hogy adhatnak és nem kell kérniük!

Itt közlöm az eddigi adakozóink nevét: dr. Kraft Péter 25 kg. fát, Tarossy József, Plathy Károly, Matyasoszy Endre, dr. Nestor Józsefné, Molnár Gyözőné és dr. Maritsa Dénesné 2—2 pengőt, Kozma Oszkár 5 pengőt, Zachariás Andor Károly 10 és Sereghy Előd kislánya nevében 20 pengőt küldött a Zöld Kerest-hoz (Bunyitay liget 18. sz. címre.) Kérésünkhöz legmegértőbb visszhangja a Sereghy-családtól érkezett: a 20 pengőt hozó postautólvány szelvényén pár sor: „Szeretném, ha egyetlen kis testvérkém se fázna. Eli baba.” Édes kis Eli baba! az adományból vásárolt tűzifa mellett melegező kis magyar testvérkéid helyett és nevében megcsókolunk.

A végén emlékezem meg a tizenegyedik adakozóink, a Nagyváradi Árpád Lövész Egyesület első napon, elsőnek megérkezett 100 pengős adományáról. Ez a nemzetvédelmi egyesület megértette, hogy a cél, amelyre kértünk, milyen fontos.

Igen, a cél, amire adni kell, mert a jelent és a jövőt is szolgálja. A nincstelen, fűtőanyag nélkül fázlódó, a sors mostohasága ellen védekezni, a jövőért küzdeni nem tudó csecsemők az uthonmaradottakra vannak bízva és értük felelősséggel tartozunk úgy az Isten, mint a haza, a jelen és a jövőért.

S. K.-né.

Karácsonyi ajándéku válaszson
Kondás Tibor bőrd- és retikul üzletéből
 Rimanóczyi u. 2. Ujból megvitt Retikul, bőrkoffer, penztárcák olesón, nagy választékban.

Megjelent Nagyvárad lakásbérleti szabályrendelete

Mire terjed ki a szabályrendelet? Hogyan kell kötni szerződést?

(Kilencedik közlemény.)

(4) A bérlővel kötött oly megállapodás, amely a (3) bekezdés rendelkezéseivel ellentétes, semmis.

(5) A (3) bekezdésben nem említett személyektől (idegenektől) a felvonó használatáért személyenként és mentenként reggel 6 órától este 10 óráig 10 fillér, este 10 órától reggel 6 óráig 20 fillér felvonódíjat, ha pedig a felvonót két vagy több idegen együttesen használja, mentenként a napszakhoz képest összesen 20, illetőleg 40 fillér felvonódíjat szabad szedni.

(6) Ha a felvonót egy vagy több lakó és egy vagy több idegen együttesen használja, a felvonódíj összege a lakóra (lakókra) és az idegenre (idegenekre) nézve külön-külön számítható.

(7) A m. kir. tisztiorvos, a városi és a betegbiztosító intézeti orvos, az egészségőr, valamint a hatósági kézbesítők és a m. kir. posta és távirtda kézbesítői hivatalos eljárásuk során a felvonót díjazás nélkül használhatják.

(8) Hadigondozási igazolvánnyal ellátott I—IV. járadékosztály hadirokksantaktól a felvonó használatáért felvonódíjat szedni nem szabad.

A központi fűtés. A melegvízszolgáltatás.

28. §.

(1) Ha az épület központi fűtést szolgáltató berendezéssel van felszerelve és a központi fűtés díjára vonatkozóan a felek között létrejött írásbeli megállapodás szerint a bérlő általános felelősséggel kötelezte magát, de a fűtés tartamára nézve megállapodás kötött, az nem jött létre, a bérbeadó köteles a bérleményt október hónap 15. napjától április hónap 15. napjáig mindenestre és a szükséghez ezen időn kívül is megfelelően fűteni.

(2) Ha a felek a szolgáltatás tartamának meghatározása nélkül megállapodtak abban, hogy a bérbeadó a bérlő részére melegvizet szolgáltat, a bérbeadó köteles az írásban megállapított díjért állandóan melegvizet szolgáltatni. A bérlemény átadásának elmulasztása.

29. §.

(1) Ha a bérlő az első ízben esedékes bért költő időben (18. §. (1) bekezdése) megfizette, vagy a bérbeadónak kellően felajánlotta, a bérbeadó köteles az üres bérleményt a bérlet tartamának első köznapján, más bérleményt pedig a kiköltözésére, illetőleg kiürítésre megállapított időben (55. §.) átadni.

(2) Ha a bérbeadó a bérleményt a bérlőnek költő időben nem adja át, a bérlő a bérlet tartamának kezdetétől számított 8 napon belül a bérbeadóhoz írásban intézett közlésével vagy a bérlemény átadását követelheti, vagy a bérlettel elállhat. Ha a bérlő egyik jogával sem élt, őt úgy kell tekinteni, mint aki a bérlettel elállt. A bérlő mindezekben az esetekben kárának megtérítését is követelheti.

A bérlemény átadásának módja.

30. §.

(1) A bérbeadó köteles a bérleményt és annak felszereléseit használható, tisztaságú, férgmentes és bérleti rendeltetésűeknek, valamint a közegészségügyi követelményeinek megfelelő, külön kikötött kellékekre vonatkozó megállapodás esetében pedig ezenfelül a megállapodásnak megfelelő állapotban a bérlő használatába bocsátani.

(2) Ha a bérbeadó az (1) bekezdésben említett kötelezettségének egyáltalában nem, vagy nem kellő módon tesz

eleget és ha a hiány külön kikötött kellékekre vonatkozik, vagy külön (kikötött) kellékekre vonatkozó megállapodás hiányában is, ha a hiány a bérlemény használatát kizárja, vagy nagymértékben gátolja, a bérlő

a) a beköltözés előtt a bérleti szerződéstől írásbeli nyilatkozattal elállhat és a bérbeadótól kárának megtérítését követelheti;

b) a beköltözés után, amennyiben a bérbeadó a bérlő írásbeli felhívására sem tesz haladéktalanul eleget az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségének, a bérletet rögtön írásbeli értesítésével, vagy a bérbeadó írásbeli értesítése mellett a hiány megszüntetéséről a bérbeadó veszélyére és költségére maga gondoskodhatik, továbbá mind a két esetben kárának megtérítését követelheti.

(3) A használatot kizáró hiányok közé tartozik különösen az, hogy a bérbe-

adó a bérlemény használatára vonatkozó hatósági engedélyt nem szerezte meg, vagy a lakás céljára szolgáló bérlemény az egészségre ártalmas módon nedves, vagy más okból egészségtelen, vagy a lakásban a bérlő beköltözése előtt három hónapon belül fertőző beteg volt és a hatósági fertőtlenítést elmulasztotta, vagy a bérbeadó alapos indok nélkül megtagadja a beleegyezést boltkapuzat létesítéséhez, vagy kirakatszerény alkalmazásához (22. §.) illetőleg cégtábla vagy címtábla elhelyezéséhez (23. §.).

(4) A fogadó (szálló, penzió) ipar keretében szállás céljára bérbeadott olyan lakás bérletét, amely az (1) bekezdés rendelkezésének nem felel meg, a bérlő írásbeli elállási nyilatkozat vagy írásbeli előzetes felhívás nélkül is azonnal megszüntetheti.

(Folytatjuk.)

Nem utal ki fát a közlélmzési hivatal

A kereskedők továbbra is a megállapított arányban osztják szét a fát

Nagyvárad thj. város polgármestere 10469/1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A város tüzfifaellátásával kapcsolatosan a következőkről tájékoztatom a város lakosságát:

A fennálló rendelkezések értelmében minden tüzfakereskedő köteles a részére vagonfényben beérkező tüzfából és kőszénből 20%-ot a város inszegek lakosainak téli ellátására tartalékolni, 30%-ot kályhafának felvágva kilós tételben a szegény lakosság ellátására ki-mérni, míg a fennmaradó 50%-ot a kereskedő szabadon árusíthatja azzal, hogy ezen 50%-ból a Közlélmzési Hivatal a hadi, vagy egyéb kisebb üzemek részére esetleg kisebb mennyiségű tüzfát igénybevehet.

Fentiek alapján értesítem a város lakosságát, hogy a magánosok tüzfifaellátására a Közlélmzési Hivatal utalványt

nem ad, üzemek részére sem utal ki fát, mert úgy a magánosok, mint az üzemek szükségletüket közvetlenül a kereskedőtől kötelesek beszerezni.

Felhívom ezért a város lakosságát, hogy fa kiutalásért a Közlélmzési Hivatalhoz ne forduljon, mert a hivatal készlet hiányában utalványt nem ad ki és így a kérelmekkel csak a hivatal ügymenetét terheli meg az utalványt kérő közönség és idejét feleslegesen tölti a hivatalban az utalvány kiadására való várakozással.

A hivatal az érdeklődőkkel minden esetben közölni fogja, hogy mikor és hol mérnek ki kilós tételben tüzfát és hogy hogy aznap melyik kereskedőnek érkezett be tüzfaszállítmánya.

Nagyvárad, 1942. december 11-én.

Dr. Gyapay s. k.
h. polgármester.

Megállapították a szárított tészta-tételék legmagasabb fogyasztói árát

Mit kell tudni a nagykereskedőnek, kiskereskedőnek és a közintézményeknek?

A m. kir. közellátásügyi miniszter 165.500-1942. K. M. számú rendelete alapján a következőket hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására:

A 0-as jelzésű házasizsből előállított, legfeljebb 13% vízartalmu szárított tészta legmagasabb fogyasztói ára az előállító üzem telephelyén a következő:

Tarhonya (reszelt vagy gömbölyű) és levestarhonya netto 1 kg-nál nagyobb csomagolásban vagy kimérve tojás nélkül 1.24, 2 tojásos áru 1.86, 4 tojásos 2.10, netto 1 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.34, 2 tojásos 1.96, 4 tojásos 2.18, netto 1/2 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.38, 2 tojásos 1.98, 4 tojásos 2.22, netto 1/4

kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.40, 2 tojásos 2.—, 4 tojásos 2.20, netto 1/10 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.50, 2 tojásos 2.20, 4 tojásos 2.40 P.

Kocka, metélt, eperlevél, szarvacsk, gyűrű, csillag, reszelt, kagyló, csusza és egyéb levestészták, a levestélt és a cernatészta kivételével:

netto 1 kg-nál nagyobb csomagolásban vagy kimérve tojás nélkül 1.30, 2 tojásos 1.90, 4 tojásos 2.16, netto 1 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.46, 2 tojásos 2.08, 4 tojásos 2.32, netto 1/2 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.48, 2 tojásos 2.10, 4 tojásos 2.34, netto 1/4 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.52, 2 tojásos 2.12, 4 tojásos 2.36, netto 1/10 kg-os csomago-

lásban tojás nélkül 1.60, 2 tojásos 2.30, 4 tojásos 2.50 P kg.

Csötészta (középvastag vagy vékony), spagetti, levesmetélt, cernatészta:

netto 1 kg-nál nagyobb csomagolásban vagy kimérve tojás nélkül 1.38, 2 tojásos 2.—, 4 tojásos 2.22, netto 1 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.50, 2 tojásos 2.10, 4 tojásos 2.32, 1/2 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.54, 2 tojásos 2.14, 4 tojásos 2.36, netto 1/10 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.64, 2 tojásos 2.24, 4 tojásos 2.40, netto 1/4 kg-os csomagolásban tojás nélkül 1.80, 2 tojásos 2.40, 4 tojásos 2.60 P kg.

Előállító üzemek a nagykereskedők részére történő eladásnál egyszerre legalább 25% engedményt kötelesek adni.

Előállító üzemek és nagykereskedők a kiskereskedők részére történő eladásnál a megállapított fogyasztói árakból legalább 17% engedményt kötelesek adni.

Közintézményekkel, feldolgozókkal és egyéb nagyfogyasztókkal szemben — egy alkalommal legalább 200 kg, vagy egy hónap alatt összesen legalább 500 kg, szárított tészta szállítása esetén — az előállító üzemek legfeljebb a nagykereskedők részére történő eladás esetére megállapított árat, viszonteladó kiskereskedő pedig ennél 5%-kal magasabb árat számíthatnak. Egy alkalommal legalább 20 kg, vagy egy hónap alatt összesen legalább 50 kg, szárított tészta szállítása esetében az előállító üzem és nagykereskedő a megállapított legnagyobb fogyasztói árból legalább 3% engedményt kötelesek adni.

Szárított tészta- és csomagolásban való előállításánál és csomagolásánál 100 kg, liszt és a megfelelő tojás-mennyiség ellenében 97 kg, tészta- és csomagolásban való kiszolgáltatása esetén — a feldolgozó üzem által felszámítható legmagasabb munkadíja a következő:

Tarhonya (reszelt vagy gömbölyű) és levestarhonya bérmunkáltató zsákjában 14.50, 1 kg-os csomagolásban 21.—, 1/2 kg-os csomagolásban 24.—, 1/4 kg-os csomagolásban 27.—, 1/10 kg-os csomagolásban 35.—, kocka, metélt, eperlevél, szarvacsk, gyűrű, csillag, reszelt, kagyló, csusza és levestészták (a levestélt és a cernatészta kivételével) bérmunkáltató zsákjában 18.50, 1 kg-os csomagolásban 30.—, 1/2 kg-os csomagolásban 31.—, 1/4 kg-os csomagolásban 33.—, 1/10 kg-os csomagolásban 43.—, csötészta (középvastag vagy vékony), spagetti, levesmetélt, cernatészta bérmunkáltató zsákjában 23.—, 1 kg-os csomagolásban 31.—, 1/2 kg-os csomagolásban 34.—, 1/4 kg-os csomagolásban 34.—, 1/10 kg-os csomagolásban 50.— P

A jelen rendeletben nem említett minőségű és csomagolási szárított tészta csak a közellátásügyi miniszter által külön megállapított áron hozható forgalomba.

Ez a rendelet 1942. december 2-án lép hatályba.

Nagyvárad, 1942. december 10.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza

A KORMÁNYZÓ UR RÁDIÓSZÓZÁTOT INTÉZ A HONVÉDEKHEZ

A Budapesti Értesítő jelenti: A Kormányzó Ur Otóméltósága december 24-én, karácsony estéjén 17 órakor rádiószózatot intéz a harcoló honvédekhez.

OLASZ LAP CIKKE SZENT LÁSZLÓRÓL. Milano. (MTL.) Az itt megjelenő Italia című lap nagy cikket közöl Szent László királyról. Kiemeli, hogy Szent László élete és tevékenysége bizonyítja, hogy Magyarország már akkor is tudatában volt európai feladatának. Rézleletesen ismerteti a cikk Szent László életét és törvényeit és megállapítja, hogy Szent László emléke ma is elevenen él minden magyar szívében.

CSUTORTÖKÖN TEMÉTIK P. LEDOCHOWSKY WŁADIMIRT. Rómából jelenti: Az elhunyt P. Ledochowsky Wladimir jezsuita általános tónököt csütörtökön temetik el Rómában. A rendtönök korunknak legmarkánsabb alakjai közé tartozott. Mint Generális 27 éven át páratlan munkásságot fejtett ki a társaság élén. A missziók talán soha olyan nagy lendületet nem vettek, mint az ő idejében, aminek fényes tanúsága, hogy ma 3504 jezsuita működik a különféle missziókban. Szívügye volt a sajtó és a tudományos munka. A Vatikáni Sajtókiállításán 1112 lapot és folyóiratot mutathatott fel rendje a világ mindenféle osztály számára szerkesztve, évente átlag 500 könyvet adnak ki ki. Rendje kormányzása alatt ritka fejlődésnek indult. Halála nagy veszteség a rendre, de az általános Egyházra nézve is.

TASNÁDY NAGY ANDRÁS BETEG. A MTI jelenti: Tasnady Nagy András, a képviselőház elnöke influenzában megbetegedett és szanatóriumban ápolták.

SEBESÜLTZÁLLÍTÓ VONAT ERKEZETT ZALAEGRSZEGRE. Zalaegerszegre most érkezett az első sebesültzárító vonat. A feldiszipított pályaudvaron megjelent a vármegye, a város vezetősége és a helyőrség tisztikara, valamint a polgárság nagy számában. Vitéz gróf Teleki Béla főispán üdvözölte a sebesülteket, majd a Zöldkeresztos nővérek és a levante-leányok csónivalóval és cigarettával látták el a sebesült honvédeket.

Súlyosbodnak a zavargások Iránban. Ankarából jelenti: (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Iránban a zűrzavar egyre rosszabbá válik, a gabona hatósági szétosztása nem javította a helyzetet, mert a szállított mennyiség csak igen kis részét teszi annak, amit az angolok és a Szovjet lefoglalt. Teheránban és más városokban egymást érik a tüntetések. Teheránban több mint 200 embert tartóztattak le.

FRANCIAORSZÁGBAN A ZSIRADAGOT ISMÉT CSÖKKENTETTÉK. Vichy. (MTI.) Franciaország közellátása a francia afrikai gyarmatok megszállásával súlyos veszteséget szenvedett. Ennek következtében Franciaországban a zsiradagot az eddigi egyharmadára szállították le.

SZÁRAZ, törékeny, festett hajak deuzerzését, különleges hajvédő gyógy-eljárással végzi a FODOR fodrászat, Képucinus-u. 5.

SÜLYOS ÍTELETEK FRANCIAORSZÁGBAN. Vichy. (MTI.) A NTL jelenti: Mint francia részről közlik Boisson fő kormányzót és Barraut tábornokot nemcsak állampolgárságuktól fosztották meg, hanem vagyonukat is elkobozták.

A gyomor és a bélcsatorna alapos kiisztítására igyunk hetenként legalább egyszer reggel felkelékor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez gyorsan és biztosan takarítja ki az emésztés salakkal telt útjait és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Modern **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Halók, kombináltzobok előszobák, konvhák.

AUSZTRÁLIA ÁLLATÁLLOMÁNYÁT MENEKÍTIK A JAPÁNOK ELŐL. A japánok légitámadásai és esetleges partraszállása miatt máris hatalmas csordákat terelnek át Ausztrália északi vidékére délre és keletre. A több mint 30—35 ezer állatból álló csordáknak sokszor 2000 mérföld út kell megtenni és a hónapokig tartó vándorlás alatt rengeteg állat elpusztul. Az Ausztrália történetében eddig legnagyobb marhavándorlásnak indító oka az északnyugati Wydham város ellen intézett japán légitámadás volt, ahol a legtöbb hűtőszekercsár felszik. Az állatok átterelése természetesen a hűsítveit is jelentősen csökkenti. (TFK.)

Nepreforgóhéj, fűtésre alkalmas, bármely mennyiségben olcsón kapható a Vagyi- és Élelmiszeripari r. t.-nál, Anyos Pál-u. 2-8.

15 millió csomagot továbbított az idén az ország legnagyobb csomagírányító és kicserélő hivatala. A Magyar Tudósító jelenti: A postaforgalom növekedésének irányaira mi sem jellemzőbb, mint a budapesti 78 számú csomagírányító hivatal forgalmának alakulása. A hivatalban, amely az ország legnagyobb csomagírányító és kicserélő szerve, szakértők becslése szerint ebben az évben 15 millió darab csomag ment keresztül. 1941-ben 11.5 millió, 1940-ben 7.1 millió, 1930-ban 5.1 millió, 1925-ben 4.4 millió, 1920-ban pedig 3.2 millió darab volt a hivatal csomagforgalma. Ennek a világviszonylatban is hatalmas és a jelenlegi rendkívüli viszonyoktól függetlenül is állandóan emelkedő forgalom kezelése és feldolgozása nagyobbrészt kézi erővel történt, mert a hivatal még nélkülözi azokat a gépi berendezéseket, amelyek rendkívül megkönnyítenék és meggyorsítanák a csomag továbbítását.

KORONA Filmszínházban
Már csak 2 napig Verdi örökség operája
A király bolondja (RIGOLETTO)
Michel Simon, Rossano Brazzi, Maria Mercader
Csak 16 éven felülnek

Az Országos Hadigondozó Szövetség csoportvezetőit és tagjait kérjük, hogy tagdíjukat személyesen szíveskedjenek irodánkba, Teleki-utca 3. szám alá behozni délelőtt 10—12 között.

BÁNHIDA KÖZELÉBEN SZEKERET GAZOLT A VONAT. Pápa. (MTI.) István Ferenc 20 éves falusi legény Bánhida közelében a vasuti vágányon skart szekerevel keresztülhajtott. Nem vette észre a közelgő vonatot, amely elkapta a szekeret és darabokra törte. A bennülő legény szörnyethalt.

Ostromállapot Bolíviában a bányamunkások sztrájkja miatt. Buenos Airesből jelenti: (MTI.) A Stefani iroda jelenti: La Pazból jelenti, hogy a bolíviai kormány a bányamunkások sztrájkja kitörésének következtében ki-hirdette az ostromállapotot.

Ipartestületi hírek. A faipari szakosztály Elnöksége felkéri tagjait figyelmét, hogy folyó hó 21-én, hétfőn este 7 órakor az Ipartestület nagytermében taggyűlést tartanak. Mindenki saját érdekében jelenjen meg, mert elmaradásuk esetén csak saját maguknak ártanak. Elnökség.

A sertésvágások ellenőrzése. A MTI jelenti: A közellátásügyi miniszter a magánfogasztásra történő sertésvágások engedélyezésével a közellátásügyi kormánybiztosokat bizta meg. Engedélyt kell kérni mindazoknak, akik legalább hat sertést hízlalnak magánfogasztásra.

DÉLAMERIKÁBAN GAZDASÁGI VÁLSÁGOT OKOZ A KÁVÉ. Műtán Északamerika kijelentette, hogy a hajtérhiány miatt nem tudja elszállítani még a már megvásárolt kávét sem. Dél-amerika katasztrófális helyzet előtt áll. November 29-ike óta tudvalevőleg adagolják a kávét Északamerikában, sőt egy hétre teljesen leállították a kicsinyben való árusítást. A kávéfogyasztás korlátozásának jelentőségét szemlélteti az a körülmény, hogy az Egyesült Államokban eddig minden ember átlag 5 kg. 93 dkg. kávét fogyasztott el évente. A jelenlegi korlátozás Brazília és Középamerika kávéültetvényeinek a tönkremenését jelenti, akik az európai szállítások megszűnése óta csak Északamerikának remélhették eladni terméküket. Az északamerikai kávéadag egyébként minden 15 éven felüli személynek öt hetenként 1 font kávét. (TFK.)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Gallus Viktor és Gidófalvy István Kolozs vármegye felsőházi tagjai, Kolozsvárról jelenti: (MTI.) Kolozs vármegye közgyűlése Gallus Viktor földbirtokost és Gidófalvy István földbirtokost választotta a megye felsőházi tagjaivá. Pótagok Szász István az EMGE igazgatója és Illyés Viktor.

Biharvármegyei Közióletti Szövetkezet 1823—1942. BKSZ. szám.

Pályázati hirdetmény

Biharvármegyei Közióletti Szövetkezet 1823—1942. BKSZ. szám.

Szövetkezetünk igazgatósága pályázatot hirdet szövetkezeti kertészeti szaktanácsadó állás betöltésére. Kötelessége a vármegye területén különböző helyeken épült és építendő családi házakba helyezett családokat megfelelő kertészeti szaktanácsokkal ellátni, helyes művelés, termelés irányát nekik megszabni ezek végrehajtását ellenőrizni. A szövetkezet gazdaságában, valamint gyümölcsösökben végzendő gyümölcsfák, napközi otthoni kiskertek kezelésének irányítása, hogy ezek mintakertekké váljanak.

Pályázhatnak olyan egyének, akik az 1939. évi IV. t. c. hatálya alá nem esnek.

akik megfelelő szakképzettséggel rendelkeznek,

a 30-ik életévüket betöltötték, katonai szolgálatuknak eleget tettek.

A fenti feltételek okmányokkal igazolandók. A pályázathoz csatolandó, egy a fixfizetés, mint az utiállomány igény megjelölése, — továbbá önéletrajz. — A pályázatok sajtókezüleg irandók meg.

Pályázati határidő 1942. december hó 26. A pályázatok Bihar vármegye Közióletti Szövetkezet Igazgatósága, Nagyvárad, Vármegyháza címre küldendőek meg.

Vitézek, tűzharcosok, hasonló képzettség mellett az állás elnyerésénél előnyben részesülnek.

Nagyvárad, 1942. évi december hó 15-én.

Dr. vitéz Nadányi János s. k. alelőnök.

A kiadmány hitelűl: Öváry Gyula, ügyv. igazgató.

RÁDIÓ

- Gsütörtök, december 17.**
- 5.40 Úzen az otthon.
 - 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
 - 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar
 - 11.15 Ujjfalussyné Mándy Margit énekel.
 - 11.40 Külföldi híradó.
 - 12.10 Rádiózenekar.
 - 13.30 Honvédeink üzennek.
 - 14 Chappy tánczenekara játszik.
 - 15.20 Okszerű legelő- és rétgazdálkodás a Kárpátalján.
 - 15.45 Fráter Lóránd nótái.
 - 16 Az olajos növények.
 - 17 Emlékezés Szóts Ernőre halás évfordulóján.
 - 18 Magyar nóták.
 - 19.05 Szól a katonabanda.
 - 19.25 Angyalfia honvédeinknek.
 - 19.40 Részlet Anda Géza zongora hangversenyéből.
 - 20.40 Hogyan él a finn paraszt?
 - 20.55 Operettrezletek.
 - 22.10 A Rádiózenekar műsorából.
 - 23 Richard Strauss: Hősi élet — szimfónikus költemény.

Karácsonyi **Szántay** üzemem jándéknak divatos

kalapot Bazárépület, Színházoldal J. vitás, tisztítás gyárilag

Egy két az anyakönyvek tükéiben

SZULETÉS. Varga Peter házai leánya Julianna. Orosz Miklós napczámos fia Miklós. Nos. Nagy P. István v. m. számlellenőr leánya Margit. Ida. Emöke. Tardi János villamoskalauz fia János. H. Kiss János m. kir. rendőr fia Miklós. Kincses Sándor malmai munkás leánya Erzsébet. Magdolna. Batori Sándor közüzemi altsz. leánya Éva. Pap Sándor asztalossegéd fia Sándor. Weisz Lajos kereskedő leánya Mária. Putnik Bálint szinigazgató fia Bálint. István. Miklós. Darvas Kálmán napszámos fia Sándor. Miklós. Pál József szobafestő segéd leánya Margit. Anna. Dr. Gergely Ferenc ügyvéd leánya Anna. Enikő. Reinman Ábrahám rabbi fia Áron. Steigmann Mózes szabósegéd leánya Judit. Goldberger Emil rabbi fia Sámuel. Gerő Sándor gyógyszerész leánya Margit. Sarolta. Veres Mihály cipész fia József. Ari Gyula hentes és mézáró leánya Mária. Mikós Sámuel cipészsegéd fia Béla. Mikós Sámuel cipészsegéd fia Árpád. Birgenstock József villanyzerelősegéd leánya Mária. Magdolna. Trebenecz János mérlegkészítősegéd fia János. István. Sántha Sándor műszaki rajzoló leánya Zsuzsanna. Hdikő. Goldmann Emil rabbi fia Zoltán.

HÁZASSÁG. Rozik Mihály fm. napszámos és Dombi Julianna. Tappfer Dezso fogtechnikus és Nuszbächer Klótd. Szávuly József cipészsegéd és Szabó Anna. Udvardy Sándor János postatakarékpénztári tisztviselő és Chikán Margit Erzsébet. Friess Károly Gergely hentes- és mézárósegéd és Mangró Julianna. Kovács Pál tényleges honvéd és Tar Margit. Gál Olivér István vm. számv. gyakornok és Hunyady Piroška Ilona. Fürst Sándor műszerészsegéd és Klein Rózsa. Ráksi Gábor mázolósegéd és Szarka Julianna Zsuzsanna. Moskovics Ferenc szobafestősegéd és Léb Ilona. Heller László rövidáru kereskedő és Malek Rózi. Olsztreicher Ábrahám Márton szabósegéd és Friedmann Gabriella. Zima József gépkocsivezető és Szávuly Gizella.

HALÁLOZÁS Özv. Óváry Istvánné Kiss Amália 61 éves. Özv. Boduár Györgyné Láczy Erzsébet 90 éves. Lénárt József 51 éves. Özv. Szabó Lajosné Orbán Julia 73 éves. Pázmány Antónia 60 éves. Dregán Pál 77 éves. Szőke Flóra 42 éves. Rosenwasser Henrikné Schwartz Leni 64 éves. Özv. Bodán Ferencné Horvát Julianna 65 éves. Papp Emil 71 éves. Liberman Lajos 41 éves. Biri Ferenc 49 éves. Szeheni Sándorné Kiss Eszter 49 éves. Özv. Labancz Jánosné Borbély Eszter 33 éves. Özv. Fudali Bálintné Novák Katalin 34 éves. Schumann Nándor 64 éves. Bok József 63 éves. Fekete Mórné Muskát Szidónia 59 éves. Balogh Józsefné Sziki Róza 26 éves. Spitz Amália 46 éves. Sztarill Etelka 73 éves. Szabó Erzsébet 21 éves. Özv. Rác Jánosné Mukenhaupt Erzsébet 78 éves. Schmack Józsefné Viktor Julianna 60 éves. Grézer Károly 76 éves. Asztalos István 57 éves. Nikolov János 31 éves. Dr. Fuchs Ernő 61 éves. Szabó Julianna 3 hónapos. Demeter Aranka 3 éves. Weisz Sámuelné November Lujza 80 éves. Veres András 62 éves.

Kövérházakban és vendéglőkben kérlek a „MAGYAR LAPOK”-at.

Kiknek fellebbezéseit tárgyalja az adófejszólamlási bizottság

A nagyváradi I. számú adófejszólamlási bizottság 1942. december hó 18-án az alábbi adófejszólamlásokat tárgyalja: Somi Imre úr-as Csopáky-u. 1. szám. Schwalb Vilmos textilkereskedő Pávele-u. 18. Özv. Székely Sándorné háztulajdonos Hitler-u. 36. Schön Hermann kereskedő Mussolinitér 2. Schwartz Lipótné házáró Ribbentrop-u. 19. Szilágyi György vendéglős Wesselényi-u. 16. Szőke István kenyérkereskedő Mester-u. 32. Tischler Julianna szatócs Vulkán József-u. 9. Özv. Ungár Mórné szatócs Vörösmarty-u. 9. Vass Adolf ház- és malomtulajdonos Szaniszló-u. 52. Veress Margit vendéglős Horthy Miklós-u. 23. Weisz Miklós fűszerkereskedő Szaecsvay-u. 39. Weisz Nándor malom-

tulajdonos Hitler Adolf-u. 5. Varga Geon református lelkész Szaniszló-u. 32. Özv. Weisz Lajosné háztulajdonos Szaniszló-u. 22. Özv. Weiszberger Emilné háztulajdonos Hitler-u. 38. Varga Gyula háztulajdonos Szaniszló-u. 41. Özv. Vanyovszky Ferencné háztulajdonos Szaniszló-u. 61. Dr. báró Gerliczy István háztulajdonos Horthy Miklós-u. 30. Báró Inkey Lajos háztulajdonos gr. Csáky István-u. 71. Jedlitska István vármegyei nyugd. Pávele-u. 18. Jakabffy József bankigazgató Nagy Sándor-u. 21. Kepes Sámuel kereskedelmi ügynök Szilágyi Dezső-u. 17. Dr. Stern Tibor háztulajdonos Rákóczi-ut. 10-a. Dr. Szirmay Lajos vezérigazgató Szaniszló-u. 21. szám.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** használatruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

SZINHÁZ KONCERT

Kedden este Bahr Hermann „Koncert” című vígjátékát mutatta be a Szigligeti színház. Táray Ferenc vendégfelléptével.

A francia vígjátékok szellemességét és fordulatosságát igyekezett utánozni a szerző, de ma már ezek a 33 évvel ezelőtti feleregetett ötlettrakták legtöbb-ször szintelenül, észrevétlenül puffannak. Hozott néhány jól megformált figurát, szatírája elég éles, szórakoztató, elképzeltatni azonban nem tud.

A darab elég gvenge, legtöbb helyen vontatott a cselekmény, igaz, hogy ebben részben színészeink is hibásak.

Táray Ferenc remek alakításban hozta a könnyelmű, bohém hegedűművész figuráját. Könyvedén, művészi átérzéssel oldotta meg a kínáló, néhez helyzeteket, kár, hogy a harmadik felvonásban érthetetlenül vesztett erejéből, lendületéből, éppen akkor, amidőn a legtöbbet vártuk volna tőle.

Hotty Éva teletseges színésznő ezt már be is bizonyította. Mária alakítása azonban kevésbé sikerült. Remek jelenség a színpadon, biztos fölényvel mozog, játéka is kielégítő, s nem kellene a túlzott arcjátékra olyan nagy súlyt fektet.

Szabó Ernő ismét bizonyosságot tett kiváló képességeiről. Ugy hangban, mint alakításban tökéleteset kaptunk dr. Jura Ferenc megszégyesítőjében. Hibájul néhány hajsimogató mozdulatát rohatjuk fel.

Szögi Arany ezúttal a prózában mutatkozott be. Alakítása, ha nem is hibátlan, díszretreméltő. Husz évesnél fiatalabb asszonyt játszott s hogy az illúzió nem volt teljes az kissé érdes humorának és könnyelmű túlzásainak köszönhető.

Barsy Béla Pollinger szerepében remek figurát hozott Teljes elismerés illeti.

Majthényi Gabi nem vette komolyan remek, intrikus szerepét és nem is igyekezett semmit kihozni belőle.

Fajk Rózi ezúttal ismét a régi sablonos volt. Népszínmű izzó, ebben a modern vígjátékban.

Meg kell még emlékeznünk Haraszthy Irénről, aki kis szerepében jó volt.

A darabot Barsy Béla vezetésével tanulták be s a szereptudásukért őt illeti az elismerés. Táray Ferenc rendezése körültekintő, alapos.

(b. s.)

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

Színházi iroda közleményei: Szerdán és csütörtökön: „KONCERT” Táray Ferencce!

Koncert. Hermann Bahr legújabb vígjátéka, mely a tegnap esti bemutatón oly hatalmas és osztatlan sikert aratott. Táray Ferenc felléptével szerdán A-bérletben, csütörtökön bérlet-szűnethen van a színház műsorán.

Csak egy asszony van a világon a címe a színház soron következő operett-újdonosságának. Rengeteg humor és vidámság, Pompás táncok, Gyönyörű kiállítás. Rendező: Daniss Győző. Főszereplők: Márffy Vera, Göndör Klári, Szabó Ernő, Márai Ede és Mikes Béla. A legújabb táncot „Csau-Csau”-t a II. felvonásban Göndör Klári és Bertha András táncolják. A „Csak egy asszony van a világon”

pénteken este premier bérletben, szombaton este A-bérletben, vasárnap este bérletszűnethen kerül színre. 3 órás vidám kacagás és szórakozás a Csak egy asszony van a világon minden előadása.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel a legnagyobb zenésvígjáték siker a Nemes Rózsa filléres helyárrakkal kerül színre.

Vasárnap délután ólós helyárrakkal Lehár Ferenc: Mosoly országa című nagyoperettje van a színház műsorán. Szencácós lesz a színház karácsony heti műsora.

Heti műsor:

Szerdán este: Koncert, A-bérlet. Csütörtökön este: Koncert. Pénteken este: Csak egy asszony van a világon, premier bérlet. Szombaton délután: Nemes Rózsa Szombaton este: Csak egy asszony van a világon, A-bérlet. Vasárnap d. u. Mosoly országa.

Szolgáltatós gyógyszertárak.

Barla és Zsigmondovics Aranyke reszt. Teleki-utca 2. telefon 16-32. Dr. Rätz Rudolf Korona gyógyszer-tár. Hitler-u. 1. telefon 13-76. Sebestyén A. Dianna gyógyszer-tár. Gilányi-u. 17. telefon 22-57. Dr. Raáber A. Szent István gyógy-szertár. Mikszáth-u.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálat: szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi-ut. 8. szám. 363

Vas gyermekágy jó állapotban eladó. Kovács, Kálvária-utca 26. 945

Fajalmak olcsón beszerezhetők. Szávuly-utca 17. pincében. — Ugyanott úres tádák eladók. 524

Aranyat, ezüstöt briliánsat vásárolj. Farján úr-as ékszerész, Rákóczi-ut. 8. 185

Eladó regénytár. Dr. Baditz. Miskole. 159

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek. Viktor ékszerész, Rákóczi-ut. 3. 356

Dándog kölyök kutya eladó. Wesselényi-utca 3. 544

Prima látesövet és kölyök pulikutyát megvételre keresek. Bessenyei kályhás Huszár-u. 23. 538

Varrógép, vadonat új Neumann női. eladó. Kossuth-u. 12. Kapu alatt. 548

Használt búkkfaháló sürgősen eladó. Kálvária-u. 24. I. em. 549

Megvételre keresünk egy teljesen jó karban levő irógépet. Ipartestület vas- és fémpari szakosztály. 550

Allást nyec

Háromtagu családhoz magános finom lelkű tisztességes nő keresek, aki a háztartás minden ágában járatos. Megbeszélés végett kérem jelentkezni Rákóczi-ut. 26. sz. Molnár cukrászdában, délelőtt 11 óra és délután 4 óra között. 547

Allást keres

Házmasterj állást keres fiatal házaspár. Címe a kiadóba kérnek. 401

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás-Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 661

Kölcsönt előnyös feltétel mellett folyósít „Hitelszövetkezet”. Bethien István-u. 6. 525

VARRÓGEP javítása, alkatrészek. Jakab műszerész, Kossuth-utca 5.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Felelős szerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árnád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
1942. évi

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám